

Reactienota zienswijzen kaderbrief

Aanleiding

Eind november is de conceptkaderbrief 2021-2024 aangeboden aan de Friese gemeenteraden. Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân is onder de indruk van de voortvarendheid waarmee gemeenten hebben gewerkt aan het geven van een zienswijze of reactie binnen de gevraagde tijd. We spreken daarom onze dank uit richting ambtenaren/griffiers, colleges en raadsleden voor de constructieve samenwerking op dit onderdeel.

Uiteindelijk hebben alle 18 gemeenten een reactie gegeven op de kaderbrief. Op Smallerland na stemmen alle gemeenten in met de kaderbrief. Zes andere gemeenten gaven een opmerking of een reactie mee voor het vervolg. Via deze reactienota voorzien we iedere inbreng van een reactie. Deze delen we met alle Friese gemeenten, zodat iedereen optimaal geïnformeerd is over de besluitvorming van onze kaderbrief.

Zorgen over stijgingen

De raden van Achtkarspelen, Ameland en Waadhoeke uiten hun zorgen over de jaarlijkse stijging in de kaderbrief. De Fryske Marren verzoekt Veiligheidsregio Fryslân om er alles aan te doen de overheadkosten zo laag mogelijk te houden. Alle vier de gemeenten vragen de veiligheidsregio om kritisch te zijn op verdere stijgingen.

Nu zijn we ons als dagelijks bestuur terdege bewust van de moeilijke financiële positie van Friese gemeenten. Wij zijn van nature terughoudend in het doen van verzoeken voor aanvullende middelen. Met het bestuur zijn afspraken gemaakt dat alle inhoudelijke uitzettingen en besparingen een fiat van de bestuurscommissies vragen. Zo heeft iedere gemeente invloed op een wijziging in het beleid. Bij een positief besluit in de bestuurscommissie, nemen we het investeringsvoorstel op in de kaderbrief, waar alle gemeenten de mogelijkheid hebben om hier hun zienswijze te geven. Dit leidt ertoe dat alleen die investeringen opgenomen worden die echt nodig zijn. Een houding die we de afgelopen jaren hebben aangenomen, en die voor de toekomst onveranderlijk terughoudend zal blijven.

Achtkarspelen voegt daar het verzoek aan toe om ieder jaar de begroting kritisch door te lichten, gelijk aan de Operatie Doorlichting Begroting die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden. De afgelopen twee edities van het doorlichten van de begroting toonden aan dat er geen lucht meer in de begroting zit. Alleen door financieel-technische foefjes toe te passen, kon de begroting nog iets opgerekt worden. We verwachten niet dat dit het komend jaar anders zal zijn, terwijl het uitvoeren van een dergelijke operatie wel veel ambtelijke en bestuurlijke inzet met zich meebrengt. Om geen papieren tijger te creëren, adviseert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur om de komende twee jaar geen formele Operatie Doorlichting Begroting te starten. Ondertussen kunt u als gemeente erop vertrouwen dat we ieder jaar uitermate kritisch kijken naar de inzet van middelen, en dat alle mogelijke instrumenten worden ingezet om kostenstijgingen te beperken.

Taken veiligheidsregio

Ooststellingwerf en Waadhoeke vragen Veiligheidsregio Fryslân om kritisch te kijken naar de uitvoering van de taken. Ameland ziet graag bevestigd dat deze investering leidt tot het behoud van de taken binnen de eigen gemeente. De Fryske Marren dringt aan om op het moment van het voorleggen van de noodzakelijke beleidsvoorstellen een takendiscussie te voeren.

Veiligheidsregio Fryslân voert vrijwel alleen wettelijke taken uit. Een takendiscussie is daarmee van weinig toegevoegde waarde. Wel bestaat de mogelijkheid om het gesprek te voeren over de kwaliteit van de uitvoering. De komende jaren voorzien wij in deze behoefte door een aantal lopende

of geplande evaluaties. Denk aan de evaluatie van het Dekkingsplan 2.0 in 2021, waar rekening wordt gehouden met de speciale positie van de Waddeneilanden. Of de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's, waarvan we eind 2020 de uitkomsten verwachten. Ook evalueren we alle GRIP-incidenten, en worden we regelmatig door inspectie getoetst op de wijze waarop wij onze taken uitvoeren. Voor onze taken op het gebied van publieke gezondheid geldt dat wij deze uitvoeren onder de landelijke veldnormen, welke we jaarlijks verantwoording over afleggen via de reguliere planning & control-cyclus. Zo komen er de komende tijd meerdere momenten waarop het bestuur besluiten kan nemen over de uitvoering van de taken van de veiligheidsregio.

Naar aanleiding van de vraag van de raad van Ooststellingwerf om extra inzicht in de taken hebben wij in het jaarverslag 2019 een overzicht laten opnemen van de producten van GGD Fryslân en de wettelijke grondslag daarvoor. Op basis hiervan gaan we graag het gesprek aan met de raad van Ooststellingwerf over de taken die GGD Fryslân uitvoert voor de Friese gemeenten. Een aanbod dat we ook van harte aan andere gemeenteraden willen toezeggen.

Aansluiten P&C

Een derde aandachtspunt brengen Leeuwarden en Waadhoeke in. Zij verzoeken Veiligheidsregio Fryslân om rekening te houden met planning & control-cycli van de gemeenten en in een vroeg stadium de dialoog te zoeken om verrassingen te voorkomen.

De huidige werkwijze van de organisatie is gericht op een nauwe samenwerking tussen gemeenten en veiligheidsregio. Wij kiezen ervoor om ons niet alleen te richten op de wettelijke verplichting als gemeenschappelijke regeling om onze stukken voor 15 juli vast te stellen, en doen ons best om zo transparant mogelijk te communiceren over lopende ontwikkelingen. Formeel gebeurt dit in de verschillende bestuurscommissies, via de bestuursrapportages en via de zienswijzen die wij vragen aan de raden op zowel de kaderbrief als de begroting. Daarnaast zijn er diverse reguliere contacten in de ambtelijke voorbereiding met gemeentemedewerkers (financiën, gezondheid, veiligheid), griffiers en gemeentesecretarissen. Met de raad van Leeuwarden is bovendien regelmatig contact, via een bijdrage (presentatie, toelichting) tijdens het Open Podium.

Zo denken wij tegemoet te komen aan de wens vanuit de gemeenten om samen op te trekken. Het dagelijks bestuur staat open voor suggesties en aanvullingen op deze werkwijze.

Smallingerland

De raad van Smallerland stemt als enige niet in met de kaderbrief. Zij wensen dat de kaderbrief geen uitbreiding van budgetten en taken bevat anders dan voor compensatie cao, inflatie en nieuwe wettelijke taken. Daarbij benoemen ze de wens om de financiering van overhead te begroten op feitelijke kosten en niet op een benchmark, dat de plannen voor de uitbreiding van de bedrijfsvoering verder onderbouwd moeten worden in de begroting 2021 en dat verwachtingen van kostenstijgingen in de toekomst niet betekenen dat deze automatisch omgezet worden in budgetten.

We willen als dagelijks bestuur nogmaals benadrukken dat onze gezamenlijke veiligheidsregio een sobere is. Iets dat herhaaldelijk blijkt uit meerdere evaluaties, benchmarks en organisatieonderzoeken. Een eventuele uitbreiding van budgetten vindt altijd pas plaats nadat het bestuur hier een besluit over heeft genomen, waar een zorgvuldige afweging plaatsvindt over nut en noodzaak. Via de zienswijzen op zowel kaderbrief als begroting kunnen gemeenten hier nog een interventie op doen. Iedere drie jaar lichten we de begroting grondig door. Er is geen automatische koppeling tussen het primair proces en de overhead. Allerlei maatregelen om te voorkomen dat er onnodig lucht in de begroting ontstaat.

Deze jarenlange krapte in de begroting leidt nu tot een onhoudbare situatie, waar extra investeren voor de toekomst nodig is om de kwaliteit op orde te houden. Daarbij richten we ons niet op getallen in een benchmark, maar op welke inspanning nodig is om onwenselijke risico's te beperken.

Samengevat

Als dagelijks bestuur zijn we ons bewust van de impact van de kaderbrief op de gemeentelijke financiën. We vertrouwen erop dat we zichtbaar hebben kunnen maken dat we ons maximaal hebben ingespannen om deze investering tot het minimale hebben weten te beperken. Het feit dat 17 van de 18 gemeenten instemmen met de kaderbrief steunt ons hier van harte in, en toont de zorgvuldige opgebouwde samenwerkingsband aan die de afgelopen jaren is opgebouwd. Een band die we graag continueren en versterken door de komende jaren in gezamenlijkheid te kijken hoe we onze gezamenlijke veiligheidsregio kwalitatief op peil houden zonder overbodige franje. Daarbij staan wij uiteraard altijd open voor suggesties om de samenwerking en de uitvoering van onze taken nog verder te verbeteren.